Minna Aalto-Setälä

Lausunto 5.4.2022

Talousvaliokunnalle

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SELVITYKSESTÄ KOMISSION TIEDONANNOSTA STANDARDISOINTIA KOSKEVASTA EU:N STRATEGIASTA JA EU:N STANDARDIOINTIASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarilta kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selvityksestä komission tiedonannosta standardisointia koskevasta EU:n strategiasta (E28/2022 vp) ja ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi standardisointiasetuksen muuttamisesta (U 23/2022 vp). Lausun asiasta kohteliaimmin seuraavaa.

Standardeilla on tärkeä rooli Euroopan unionin sisämarkkinoilla. Eurooppalaisen standardointijärjestelmän ja erityisesti harmonisoitujen standardien laadintatyön kehittäminen on tärkeää. Standardien kautta voidaan edistää uusia innovaatioita ja teknologioita. Immateriaalioikeuksien, erityisesti teollisoikeuksien, huomiointi osana toimivaa standardointijärjestelmää on tärkeää. Myös pienet ja keskisuuret yritykset tulee huomioida yhä paremmin ja ottaa mahdollisuuksien mukaan toimintaan mukaan.

Yhdymme valtioneuvoston standardointistrategiaa koskevasta E-kirjelmästä ilmenevään näkemykseen, jonka mukaan harmonisoitujen standardien tulee olla ensisijaisia suhteessa komission laatimiin teknisiin tai yhteisiin eritelmiin. Standardointia tulee tehdä markkinoiden tarpeista lähtien, sillä standardointi on hyödyllistä vain, jos se on yritysten ja muiden markkinatoimijoiden näkökulmasta tarpeellista. Esimerkiksi se, mille alalle tai toimintoihin harmonisoituja standardeja laaditaan, ei tule määräytyä poliittisten päämäärien kautta. On tärkeää, että tulevaisuudessa standardoinnin merkitys ja asema tunnistetaan paremmin EU:n päätöksenteossa. Kuitenkin niin, että huomioidaan se tosiasia, että standardisointityö tehdään pääsääntöisesti standardointijärjestöissä yhteistyössä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa huomioiden kunkin alan parhaat käytännöt. Tämä tulisi myös näkyä käytännön tasolla. Esimerkiksi on olennaista, että jos teknisiä tai yhteisiä eritelmiä poikkeuksellisesti komission piirissä laaditaan, tulee yritykset ja eri toimialojen edustajat ottaa työhön mukaan.

U-kirjelmän keskeinen sisältö on komission ehdotus, jonka mukaan eurooppalaisten standardointijärjestöjen tulee edellyttää kansallisilta standardointijärjestöiltä tiettyä edustusta ja päätöksentekovaltaa silloin, kun päätökset koskevat suoraan EU-lainsäädännön tai -politiikkojen tueksi laadittavia harmonisoituja standardeja. Mielestämme ehdotus on kannatettava.

On valitettavaa, ettei komissio järjestänyt julkista kuulemista tai tehnyt vaikutusarviota ennen standardisointiasetuksen muuttamisehdotuksen antamista. Tämä ei ole EU:n paremman sääntelyn periaatteiden mukaista. Julkisen kuulemisen ja vaikutusarvion kautta on mahdollista paremmin enna-

koida säädösehdotuksen vaikutuksia markkinoihin. Asia on syytä pitää esillä komission kanssa käytävissä keskusteluissa ja, kuten valtioneuvoston kannassa todetaan, pitää huolta siitä, että komissio seuraa tarkasti asetusmuutoksesta aiheutuvia muutoksia markkinoilla.

Minna Aalto-Setälä
Lakimies
Keskuskauppakamari